

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen lehti, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka sijaitsee The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneisto sijaitsee 10:n ja Duane katu-
jen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lialla.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
ADDRESS:
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

221½ Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	49
Uudistuksia	32
Katkennut	69

LUOKKATAISTELU- ALUEELTA

WOODLAND, WASH.

Kevätkylvöjen aika on käsissä ja me naiset kylvämme kasvismaailmaa, mikäli meillä on siihen aikaa meillä töitämme. Viikkomme ukko on pitkäni niin märkää, että ei tahdo oikein mikään työ käydä päinsä. Ja kaikki tavara on niin kallista, että en ymmärrä, mitenkö perheet kaupungissa tulevat toimeen, joiden täytyy kaikki osata. Täällä maalla sitä saa edes jotain omasta maasta.

Minä tykkäisin että sillä säästäväisyydestä puhuttaisiin edelleenkin, sillä me naiset saamme säästää niin, että nauttii varsinkin joilla on puolituisia tai enemmän lapsia. Minä teen säästäväisyyttä kaikkialla, kunhan minulla on alusvaatteet ja pyykinliinat j.n.e. Olen niin väsynyt etten paljoa jaksa pakista. Hyvää vointia ja hauskaa kesää toivon kaikille Toverittaren lukijoille.

KAMPAN MULJA.

Viime numerossakin oli kirjoitus siitä säästäväisyydestä. — Toim.

**KAHVI-
JUTTUJA**

Lausuin kerran toivomukseni lauseen osastossa, että joskus saataisiin Toverittarelle niin paljon toimitusvoimaa, että minä saisin toimittaa vaan lasten osastoa, eikä muuta. Sen johdosta näyttää eräs avustajamme tulleen väärään käsitykseen, koska hän kirjoittaa:

"Aiotteko te nyt alkaa vain yhtä osan Toverittaresta toimittamaan? En tiedä sitten miten me kynämeikat tulemme suhtautumaan toimittajaan (tästä riippuu lehden sisällöstä). Kylläkin "Toveritar" täytyisi "Toveritar" olla kenen toimittamana tahansa, mutta olisi niin kovin toivonut, että te olisitte pysyneet entisellä tuotilla."

Kyllä minä vielä olen entisellä tuotillani ja tulen kai pysymäänkin vielä jonkun aikaa, jos ei minua aivan heti "säikäty". Kaikki eivät

SEATTLE, WASH.

Joko tämän meidän kylän naikkoset ovat aivan unhottaneet, että ompeluseura kokoontuu joka toinen torstai, kun viimeisessä ei ollut kuin kolme naista. Nyt on kohta se aika, että pitäisi keskustella tavaran lisää hankkimisesta ja niitten valmistelusta, vaan mitä voi pari kolme henkilöä aikaan saada niinkin suuressa hommassa. Joten toivon, että rupeaisitte vähän useampi lukuisena käymään kokouksissa. Seuraava on 31 p. tätä kuuta ja toveri Salon asunnolla, 1717—25th Ave. Siis toivon, että saapuisitte joukolla!

Ompeluseuran puolesta,

OLGA IIRJU.

NORWOOD, MASS.

Tervehdän Toverittaren lukijoita, koska tuln valituksi tähän kirjeenvälittäjän toimeen.

Ompeluseuran käsittöiden myyjäiset oli buhtik. 21 p. joista tuloja oli \$97.90, joka olikin kohtuullinen tulo paikkakuntamme oloihin nähden.

Käsittöiden ostajiksi seuraavia myyjäisiä varten valittiin toverittaret Aino Soltau ja Fanny Heikkilä.

Ilmat päätettiin pitää kesä- tai heinäkuun ajalla. Ohjelman hahmaavat ompeluseuran naiset. Olen kuullut naisten juttellevan, että se hahmataan oikein ensiluokkaista. Sinne varmaan tulee jotain uutta, jota ei ole ennen nähty eikä kuultu. Mutta sen saa jokainen tietää, kun tulee Innon talolle itse katsomaan.

Jukka Kotiranta oli paikkakuntamme luennossa ihannelliton merkityksestä ja siihen se Jukka niin paljon innostusta aikaan, että perustettiin ihannelliton. Siihen jo kuuluu noin 25 jäsentä. Opettajina toimivat Adam Lehto ja Kustaa Aaltonen ja toveritar Allua Aaltonen. Alussa näyttivät lapset hyvin innostuneita.

Ihannellittolaisilta ja sunnuntai-koululaisilta tulee yhtenäinen ilma kesäkuun 29 p. Silloin on meidän vanhempiin jäsenien velvollisuus mennä kaikkiin lasten iltoihin, sillä se antaa enempi innostusta heidän toiminnalleen.

Osuuskodin tyttöjen olisi hyödyttävä se tapa, että jätetään aina kotiin leikkimään joka pyhäiltä, kun osaston talolla on ohjelma- tai työkokous. On kovin ikävää nähdä, että juuri kokous-iltoina nuorempi väki aina löstää poisalotoltaan. Toivotavasti tätä ei tule enää jatkumaan, sillä emmehän tahdo muodostaa kotiamme miksiäkään erityiseksi koplakunnaksi ja vastapainoksi osaston toiminnalle.

YKSI JOKOSTA.

Lähetettäkääpä uutisia sen uuden kotinne hommista Toverittareen. — Toim.

DUNBLANE, SASK., CAN.

Oikein hirtittään enään kirjoittamaan Toverittareen, kun se on aina niin ankaran arvostelujen alaisena ja meidänkin se on isommalta osalta syy, meidän naisten, jotka siihen kirjoittelemme, ja ellet siihen kukaan

minusta tykkää. Henkilö, joka lupasi antaa kirjoituksensa mennä tois-
sin lehtiin, jos siitä ei Toverittareen-
sa julaista sellaisenaan kuin hän ne
lähettää, halua saada julkilaus-
tuksi seuraavaa:

"Fort-Fransista, Kanadasta, 1 p.
toukok. — Minä pyydän lausua To-
verin kautta pahastukseni Toverit-
taren toimittajalle. Selma-täti ei näy
ottavan huomioon ihmisten kirjei-
tä, joissa puhutaan suoraa totuutta.
Hän ei halua niitä julaista, jos ei
niissä Selma-tätiä oikein piirusti imar-
tele; kylläpä ottaa huomioon kaiken
muun roskap ja julkaisee. En
ihmettele, että Lapatosu tekee ivan
häneestä, sillä onpa syytäkin. Selma
julkaisee Kodin osastossa keittokir-
jaa ja mitä hiemompaa ruokaa "opet-
taa keittämään", joita on mahdoton
työläisten saada näissä oloissa. Hän
ei pysty toimittajana muuta kuin
järjestämään keittokirjaa. Monasti ei
lehdessä olekaan muuta kuin "keitto-
opetusta" ja kahvijuttuja. Tätä en
sano yksilönä, vaan tätä samaa sa-
noo joukko Toverittaren lukijoita.
A. E. H. R."

Niin sanovat ne, jotka eivät mi-
nusta tykkää. Mutta se ei olekaan

koskaan rohkene kirjoittaa, niin sil-
loin on rakkaalla lehdellämme varma
kuolema edessä. Miten ikävää
tuntuu ajatuskin sellaisesta, sillä tä-
mä Toveritar on ensimmäinen lehti
puoleensa vetäytyessä, se tempaa
puoleensa nukkuneenkin vuoteen peh-
moisista peitteistä. Se on oikea nais-
mallan herätyshuuto ja oikeinpa
sille miehetkin korviaan höristelee,
vaikuttaa se heihinkin, mutta mitä?
Ollisi oikein iloinen uutinen, jos To-
veritarta saisi naiset itsenäisesti hoit-
taa, niin silloin ei olisi mitään pel-
koa, että naiset vaipuivat vanhoilli-
suuden uneen, sillä he tuntevat pa-
remmin naisia ja miten heitä herä-
tetään, innostetaan ja houkutellaan
tietoisuuden luo. Kun horroksissa
olevat naiset heräävät, niin voi mie-
skullat, se merkitsee paljon, paljon.
Siis suosikaa Toveritarta miehet ja
hellikää sitä. Yhteisen hyvän eteen
se ponnistaa. Koko ihmiskunnan on-
ni on kysymyksessä ja saavutettavissa
köyhälistön valppaan yhteistoimin-
nan kautta, jota yhtenä edistää To-
veritar. Asiallisahan ne uutiset pitää
olla ja kirjeet lyhyitä. Mutta enpä
tosin ole valvanutkaan Toverittaren
lukijakuntaa paljon kirjoituksillani,
sillä tämä on vasta toinen kerta kun
viime keskiäisen aikana viran tupa-
pasivat.

Olen kuullut kyllä jonkun sanovan
tälläkin paikkakunnalla, että Toverit-
tarella on liika paljon paikkakunta-
kirjeitä, mutta se olisi mitä herrtai-
sin lehti. Minusta on ilme, että mitä
niitä kirjoittajia sitten valitaan, sillä
tiettyhän se on, että syy synnyttää
seuraukset ja ne seuraukset näkyy
paperin päällä, eikä sitten enään au-
ta muu kuin kynsi päästä ja lue
pois vaan.

Ilmat ovat käyneet kesäisiksi. Vap-
pujuhlat on vietetty, ei erin suurella
prameudella. Näytöskappale "Takai-
sin taistelu tuokeinaan", näytettiin.
Se on pieni kappale, mutta mainio,
ja reippaasti se esitettiin. Kap-
paleen loputtua oli hieman ohjelmaa-
kia ja loppu yötä tanssia. Juhannuk-
sena ajettiin näytellä "Papia perhe"
vaan sen sijaan päätettiin näytellä
"Virkestys matka". Se kyllä on viime
kesänä näytelty, vaan onhan tuo so-
ma nähdä vieläkin. On myös joitakin
jotka eivät olleet silloin tilaisuudes-
sa. Muuta ohjelmaa mitä tulee ole-
maan, en vielä tiedä kerskua. Toi-
von vaan että kaikki menisi silloin
haukille, siellä sitä nähdään.

Teitä Toverittaren lukijat, jotka
ette ole osastossa, kehottan hartaasti
yhtymään siihen. Ajatelkaa tätä
hervästä alkaa mikä nytikin on: ihmisi-
sä tapetaan, nyljetään ja kidutetaan
jos millä lailla. Eikö olisi hauskaa
että sellainen loppuisi ja parempi ai-
ka alkaisi. Sen takia olisi niin tär-
keää että kaikki köyhälistö liittyisi
yhtein. Yhdessä me ainastaan voim-
me voittaa itsellemme niitä parempia
päiviä ja helpompia hetkiä, joista niin
monet perheen emäntä ja lasten äiti
huolestuneena usein puhuu. Niin
kauan kuin vastustatte yhteenliitty-
mistä, niin kauan te myös vastustat-
te Toverittareen.

kokonaan minun vallassani, olenko
minä tässä toimessa tai ei. Ollisin
kovin itsekäs, jos "kultaisin" niin
kauan kuin minua tässä "job'ssa"
tarvitaan ja halutaan. Siksi koetan
olla niin kauan kunnes "säikäty",
vaikkakaan ei tämä työ ole helppoa
eikä hauskaa. Jos s. s. järjestö ha-
lua antaa tämän "jobin" A. E. H.
R:n tai jonkun toisen hoidettavaksi,
niin silloin tietysti minun velvolli-
suuteni on väistyä, enkä tule kos-
kaan ketään tämän "jobin" tähden
kadehtimaan.

Minun ei olisi asiani sekaantua
muuttamiin asioihin, mutta tekisi mie-
li kysyä, miksi ei Berger katsonut
että se enemmistön raportti olisi jul-
kaistu kokonaan, kun kerran julkais-
tiin virallisena asiakirjana Milwau-
kee Leaderissa ja minkätähden se
julkailtiin kahdella tavalla American
Socialistissa? Miksi ei Berger
tahdo selkoa sen takana, mitä on
äänestänyt ja miksi eiivät Milwau-
kee Leaderin lukijat saa tietää,
minkälainen se enemmistöraportti oli
kokonaisuudessaan? Niin miksi?

SELMA-TÄTI.

te omaa hyvinvointianne. Ei milloin-
kaan tämä riistojärjestelmä meille
mitään hyvää tuo eikä suo; ei me
saa edes jokapäiväistä leipää. Mitä
jokapäiväinen leipä on, sen läksyn
olemme jo lapsena katkismuksesta
oppineet, siihen kuuluu niin paljon,
että jos me sen saisimme niin eipä
hättä olisikaan. Siinä on pelot, kar-
jat, ynnä muut. Meillä farmareilla
kyllä on ne hoidettavana, vaan mon-
ta on, jotka ei edes niitä voi omak-
seen tuntea, sillä herrat omistaa
kaikki, että ei muuta jää kuin työ
ja vaiva, jonka omakseen saa tuntea,
siinä koko kökötyys. Meillä ei ole
hurskasta hyvää esivaltaa, vai olis-
kohan yhtään, joka voisi ajatella,
että se on hyvä, enpä luule. Hyvä
hallitus, hyvä esivalta, siis ei kenel-
läkään luulisi olevan sitä vastaan,
vaan kaikki oikeuksiansa puolusta-
maan. Yhtein liitymällä me voitam-
me varmasti. Ja kun saamme tämän
huonon järjestelmän poistetuksi, niin
parempi alkaa. Siis kiireesti yhty-
kää osastoihin, jotka ette vielä ole
sitä tehneet.

Me saamme tänne Kopilan kesäk.
6 päivänä. Hän puhuu kundes ja seit-
semäs päivä. Silloin rientäkää kai-
kin haallille kuulemaan hänen puhe-
taan, yksi on paina asia joka tahtoo
meitä itä-kontrollista hämmästyä, ja
se on se, kun tuo meidän haallimme
on niin kaukana lännestä ja että
enemmistö osaston jäseniä asuu itä-
puolella. Ja kuitenkin on se niin
tärkeä asia huonon matkan takana,
että kaikki ajoi vuodesta ei sinne
kuunnalla pääse muu kuin liutu. Tun-
tuu kun se olisi laulettu muistutuk-
seksi, että istin ja vastusten kautta
pitää sinun tiesi voittoon kulkeman.
Jos ottaa puheeksi haallin siirtämistä
sopivammalle paikalle, niin hui hui
sanotaan. Se särkee, sinne jää kellar-
i. m. y. m. Mäntelini on kyllä lu-
vannut sen siirtää konoallaan särky-
mättä vaikka kaupunkin asti, aivan
yhdellä rysäyksellä. Jos niin tahdo-
taan. Siellähän se vasta veteliskin,
siellä sitä vuokraisi kielisekin kil-
valla ja voitaisi vaikka kohottaa
haallin vuokraakin. Silloin pullistaisi
osaston kukkarokki niin, että "poin-
teri"-langalla saataisi köyryä repäi-
misen varalta.

Kuulkaa te kyllämme naiset, kir-
jottakaa te myös Toverittareen jos-
kus, alkää pitkö kynänne kulvu-
massa minun takani, koska valitse-
mme "kriivari" on niin hidas. Aut-
takaa siis mielestäni, sanotaan.
Lopuksi tervehdys kaikille koteihin
niissä Toveritar vieräheekin ja erit-
tään Annie Mäkeläelle, Laurimäen,
Mich. hän onkin ainoa tuttu entisen
kotoisen Calumethin kuuluissa. Jotta
näin joskus kirjoitaksia Toverittares-
sa; kirjoittappa Anni Olalle.

OLGA VAARA.

EUREKA, CAL.

Onpa taasen kulunut pitkä aika sil-
tä, kun viimeksi on mitään ollut
Toverittaren palstoilla kyllämme ku-
lunissa, niin ajoin piirtää jonkun
rivin ja samalla luomauttaa teitä toi-
seksi toverinaiet, että ettakaa useam-
min kynä käteenne ja piirtäkää uut-
sia Toverittareen.

Tällä kertaa en voi lähettää ke-
väästä tervehdystä täältä, sillä il-
mat ovat olleet tätä nykyä tavalli-
sen kylmät, vaan ehkä ne pian
lämpenee ja sitten saadaan taas naut-
tia siitä luonnon ihanuudesta.

Ruoka kulta on täällä noussut al-
van huippuunsa, sillä jauhot maksaa
(viiskymmentä panna) \$3.65 ja siinä
ylös päin.

Ehkä heitä kyhäykseeni tällä ker-
taa parempien kynäilijöiden haltuun.
Tervehdys Toverittaren laajalle lu-
kijakunnalle. Terveudella

LÄNNEN ERAKKO.

TORONTO, ONT., CANADA.

Viikot ovat vierähtäneet siitä kun
olen viimeksi kirjoittanut. Aurinko
on alkanut lämmittää ihmisten ulko-
naista pintaa, mutta sisällinen pysyy
kylmänä siitä elintarpeiden huokeasta
kokoamisesta ja työpalkat vaan py-
syvät palkoiltaan. Yleisen keskuste-
lun alaisena joka päivällisessä puhe-
saa on suunnitellut elämisen mahdol-
lisuudesta, joka näissä oloissa näyt-
tää aivan mahdottomalta. Mutta toi-
mettomana ei sitä sentään täällä